

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 626/2025-51

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], narodenej [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej URBAN & PARTNERS, s. r. o., advokátska kancelária, Červeňova 15, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV (pôvodne Okresného súdu Bratislava III) v konaní sp. zn. B3-30D/76/2020 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B3-30D/76/2020 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Mestskému súdu Bratislava IV **p r i k a z u j e**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. B3-30D/76/2020 konal bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľke **p r i z n á v a** finančné zadost'učinenie **200 eur**, ktoré **j e** Mestský súd Bratislava IV **p o v i n n ý** zaplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Mestský súd Bratislava IV **j e p o v i n n ý** nahradiť trovy právneho zastúpenia **949,17 eur** a zaplatiť ich na účet právneho zástupcu sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 29. júla 2025 (doplnenou písomnými podaniami doručенými 20. augusta, 23. septembra, 27. októbra, 28. októbra a 10. novembra 2025) domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci

bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu v konaní uvedenom v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje vyslovenie príkazu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov a priznanie finančného zadosťučinenia 8 000 eur a náhrady trov konania pred ústavným súdom.

2. Z opisu priebehu konania v sťažnosti vyplýva, že v dedičskom konaní po otcovi sťažovateľky (zomrel 5. decembra 2019) bolo 15. januára 2020 vydané poverenie súdnemu komisárovi. Okresný súd konajúci prostredníctvom súdneho komisára uznesením z 12. novembra 2020 schválil dohodu o vypořádání bezpodielového spoluvlastníctva manželov uzavretú medzi pozostalou manželkou a dedičmi, určil majetok poručiteľa a schválil dohodu dedičov o vypořádání dedičstva. Proti uzneseniu podala odvolanie sťažovateľka. Krajský súd v Bratislave uznesením č. k. 16CoD/16/2023-137 z 31. januára 2024 (doručeným sťažovateľke 25. júla 2024) napadnuté uznesenie potvrdil. Sťažovateľka 23. septembra 2024 podala proti uzneseniu krajského súdu dovolanie, o ktorom do podania ústavnej sťažnosti nebolo rozhodnuté.

3. Sťažovateľka namieta, že postup mestského súdu v napadnutom konaní je neefektívny, nesústreďený a nehospodárny. V dôsledku toho ani po viac ako 5 rokoch a 8 mesiacov mestský súd nezabezpečil, aby bolo konanie vo všetkých jeho častiach ukončené, keďže po podaní dovolania sťažovateľkou (už rok) nepredložil spisový materiál dovolaciemu súdu na rozhodnutie. Vykonávanie úkonov prvostupňového súdu týkajúce sa predkladania dovolania je výhradnou úlohou prvostupňového súdu, pričom v dôsledku nesústreďeného postupu mestského súdu nie je do dnešného dňa vec predložená na dovolací súd. Sťažovateľke nebolo k dnešnému dňu doručené ani len vyjadrenie druhého účastníka konania k podanému dovolaniu.

4. Prejednávaná dedičská vec je podľa sťažovateľky skutkovo a právne jednoduchá. Napriek tomu vznikli prietahy pri úkonoch spojených s predkladaním dovolania mestským súdom, ktoré sú charakterizovateľné ako podružná agenda súdov, s ktorou nie je za žiadnych okolností spojená právna či faktická náročnosť. Tieto úkony dokáže vykonávať aj vyšší súdny úradník. Sťažovateľka sa na predĺžení konania nepodieľala.

5. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval a uznesením č. k. II. ÚS 626/2025-36 z 13. novembra 2025 sťažnosť prijal na ďalšie konanie v celom rozsahu.

II.

Vyjadrenie mestského súdu

6. Mestský súd vo svojom vyjadrení sp. zn. 1SprV/844/2025 z 25. novembra 2025 v podstatnom k priebehu napadnutého konania uviedol, že napadnuté dedičské konanie začalo pôvodne na okresnom súde doručením oznámenia o úmrtí 14. januára 2020. Poverený notár predvolal dedičku na predbežné vyšetrenie dedičstva na 2. marca 2020 a požiadal ju o súčinnosť. Následne prípisom z 2. júla 2020 požiadal o súčinnosť Allianz – Slovenskú poisťovňu, a. s. Dedička reagovala podaním z 3. augusta 2020. Následne poverený notár dedičku predvolal na dedičské pojednávanie na 28. október 2020, ktoré bolo odročené na 12. november 2020. Uznesením sp. zn. 30D/76/2020, Dnot 7/2020 z 12. novembra 2020 okresný súd schválil dohodu o vypořádání bezpodielového spoluvlastníctva manželov uzavretú medzi pozostalou manželkou a dedičmi.

Účastníci dedičského konania sťažovateľka (ako dcéra zomrelého) a jej brat podali 27. novembra 2020 proti predmetnému uzneseniu odvolanie. Uzneseniami č. k. 30D/76/2020-92 a 93 zo 4. januára 2021 okresný súd vyrubil súdne poplatky za odvolanie odvolateľom a vykonal procesné úkony spojené s odvolaním. Dňa 9. januára 2023 vypracoval predkladáciu správu na odvolací súd, opäťovne 22. februára 2023. Odvolací súd vrátil súdny spis okresnému súdu bez rozhodnutia 14. marca 2023. V zmysle pokynu odvolacieho súdu okresný súd realizoval ďalšie procesné úkony a následne 13. júla 2023 vyhotovil predkladáciu správu na odvolací súd. Odvolací súd spis opäťovne vrátil 7. septembra 2023 bez rozhodnutia. Preto tunajší súd vykonával následne procesné úkony v zmysle pokynu a 28. novembra 2023 opäťovne vypracoval predkladáciu správu na odvolací súd. Uznesením č. k. 16CoD/6/2023-176 z 31. januára 2024 odvolací súd uznesenie okresného súdu potvrdil. V zmysle úpravy z 23. júla 2024 súd pristúpil k doručovaniu predmetného uznesenia odvolacieho súdu (súdny spis bol vrátený mestskému súdu 12. marca 2024). Sťažovateľka 27. novembra 2024 a jej brat 25. septembra 2024 podali proti uzneseniu odvolacieho súdu dovolanie. Procesné úkony spojené s dovolaním súd vykonával v zmysle úpravy z 3. decembra 2024. Poverený notár vydal 31. marca 2025 uznesenie sp. zn. B3-30D/76/2020, Dnot 7/2020. Procesné úkony spojené s dovolaním súd realizoval ďalej v zmysle úpravy z 3. októbra 2025. Aktuálne sa v spise nachádza predkladacia správa na predloženie spisu dovolaciemu súdu. Namietaný postup po podaní opravných prostriedkov z hľadiska plynulosti súd ponechal na vyhodnotení ústavného súdu. V ďalšom odkázal na priložené vyjadrenie aktuálnej zákonnej sudkyne, ktorá od pridelenia veci 3. októbra 2025 zaslala dovolanie sťažovateľky a jej brata matke ako účastníčke dedičského konania; a následne 5. novembra 2025 zaslala vyjadrenia matky k dovolaniam sťažovateľky a jej brata sťažovateľke a jej bratovi.

III.

Duplika sťažovateľky

7. Sťažovateľka k vyjadreniu mestského súdu 22. decembra 2025 doručila stanovisko, v ktorom v podstatnom zotrvala na dôvodnosti podanej sťažnosti aj s poukazom na vyjadrenie mestského súdu, ktoré priznalo opakované procesné pochybenia pri opakovanom predkladaní odvolania krajskému súdu na rozhodnutie. V súvislosti s podanými dovolaniami mestskému súdu vyčíta, že ani po roku a dvoch mesiacoch nebol schopný vec predložiť dovolaciemu súdu.

8. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou, so stanoviskom mestského súdu, duplikou sťažovateľky, ako aj s obsahom spisu dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

9. Ústavný súd po preskúmaní veci konštatuje, že stručná chronológia úkonov, tak ako ju opísal mestský súd vo svojom vyjadrení (bod 6), zodpovedá obsahu súdneho spisu, ktorý bol ústavnému súdu predložený spolu s týmto vyjadrením.

10. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

11. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (i práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote) je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním vecí na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 365/04).

12. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa. Podľa uvedených kritérií posudzoval aj ústavnú sťažnosť sťažovateľky.

13. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že ide o štandardnú dedičskú vec, ktorá v okolnostiach veci nevykazuje prvky skutkovej či právnej zložitosti.

14. Pri skúmaní správania sťažovateľky v napadnutom konaní ústavný súd nezistil okolnosti, ktorými by prispela k zbytočným prietahom v napadnutom konaní.

15. Napokon ústavný súd hodnotil postup mestského súdu z hľadiska existencie zbytočných prietáhov v napadnutom konaní.

16. Z chronológie postupu mestského súdu v napadnutom konaní vyplýva, že konanie ako celok je poznamenané neefektívnym postupom. Súd v začiatkovej fáze konal v primeraných časových odstupoch až do vydania rozhodnutia z 12. novembra 2020, ktorým súd schválil dohodu o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov uzavretú medzi pozostalou manželkou a dedičmi. Následne po podaní odvolania sťažovateľky a jej brata (27. novembra 2020) postupoval nesústredene, keď mu odvolací súd dvakrát vrátil súdny spis bez rozhodnutia z dôvodu procesných pochybení mestského súdu (nedoručenie odvolania a prípisu súdu a neskôr repliky sťažovateľky manželke poručiteľ'a). V dôsledku pochybení súdu prvej inštancie v rámci prípravy a predloženia veci odvolaciemu súdu trvalo odvolacie konanie približne tri roky, čo je neprípustné. Ani po vrátení veci odvolacím súdom a podaní dovolaní súd prvej inštancie nebol schopný vyše roka a dvoch mesiacov predložiť vec dovolaciemu súdu a k jednoduchému úkonu preposlaniu dovolaní (sťažovateľky a jej brata) ďalšiemu účastníkovi dedičského konania (manželke poručiteľ'a) pristúpil po vyše ročnej bezdôvodnej nečinnosti.

17. Vychádzajúc z opísanej nesústredenej činnosti a zistených prietáhov, prihliadajúc na doterajšiu dĺžku napadnutého konania, ústavný súd dospel k záveru, že postupom mestského súdu v napadnutom konaní bolo porušené právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

18. Na základe zistenia, že postupom mestského súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu označených práv sťažovateľky a označená vec nebola v čase rozhodovania ústavného súdu o ústavnej sťažnosti sťažovateľky právoplatne skončená, ústavný súd podľa čl. 127 ods. 2 ústavy prikázal mestskému súdu, aby v napadnutom konaní konal bez zbytočných prietáhov (bod 2 výroku nálezu).

V.

Primerané finančné zadosťučinenie

19. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

20. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti žiadala o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia 8 000 eur, čo odôvodnila pretrvávajúcim stavom právnej neistoty.

21. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných EŠLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru, priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

22. Vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania, berúc do úvahy predmet napadnutého konania, súčasný právoplatný stav, ako aj všetky okolnosti daného prípadu, ústavný súd považoval priznanie 200 eur pre sťažovateľku za primerané finančné zadosťučinenie (bod 3 a 5 výroku nálezu).

VI.

Trovy konania

23. Ústavný súd, vychádzajúc z § 1 ods. 3 a § 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, priznal podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažovateľke náhradu trov právneho zastúpenia, a to za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2025 (príprava a prevzatie veci, písomné vyhotovenie ústavnej sťažnosti) v hodnote po 371 eur a dvoch režijných paušálov po 14,84 eur. Za vyjadrenie právneho zástupcu k stanovisku mestského súdu odmennu nepriznal, keďže neobsahovalo žiadne nové skutočnosti ani argumentáciu, ktorá by ústavnému súdu nebola známa zo sťažnosti, resp. z obsahu predloženého súdneho spisu. Uvedené sumy sa zvyšujú o daň z pridanej hodnoty vo výške 23 %, keďže právny zástupca sťažovateľky je platiteľom tejto dane. Ústavný súd tak v súhrne priznal náhradu trov konania 949,17 eur (bod 4 výroku nálezu).

24. Priznanú náhradu trov konania je mestský súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. januára 2026

Peter Molnár
predseda senátu